

Eines per a la síntesi

Models prosòdics per a la conversió de text a parla

Eines per a la síntesi

Models prosòdics

- **Desenvolupament de dos models amb l'objectiu de millorar la prosòdia en la conversió de text a parla en català**
  - **Model de durada dels elements segmentals**
  - **Model de durada de les pauses marcades amb signes de puntuació**

Model de durada dels elements segmentals

Antonio Ríos Mestre

Elena Jiménez Ogea

**Grup de Fonètica, Seminari de Filologia i
Informàtica, Departament de Filologia
Espanyola, Universitat Autònoma de Barcelona**

Febrer de 2000

CREL
Centre de Referència
en Enginyeria Lingüística
de la Generalitat de Catalunya

Grup GF-SFI
Departament de Filologia Espanyola
Universitat Autònoma de Barcelona

Model de durada segmental

Corpus d'anàlisi

- **Anàlisi d'una selecció del corpus prosòdic del CREL desenvolupat pel SFI-UAB**
  - **Uns 2.000 grups fònics**
  - **51.354 segments**
  - **Un locutor masculí (PC)**
- **Selecció d'un nombre representatiu de segments en cada context**

Model de durada segmental

Definició de les variables

- **Tipus de segment (vocal, semivocal/semiconsonant o consonant)**
- **Tonicitat (en el cas de les vocals)**
- **Posició del segment dins el grup fònic (prepausal o no prepausal)**
- **Posició del segment dins la síl·laba (atac o rima)**

Model de durada segmental

Definició de les variables

- **Mode d'articulació del segment**
- **Punt d'articulació del segment**
- **Sonoritat del segment**

Model de durada segmental

Definició de les variables

- **Context següent al segment**
  - **Mode d'articulació**
  - **Lloc d'articulació**
  - **Sonoritat**
- **Context precedent al segment**
  - **Mode d'articulació**
  - **Loc d'articulació**
  - **Sonoritat**

Model de durada segmental

Segmentació i càlcul de durada

- **Segmentació i càlcul de la durada de les unitats fòniques mitjançant el programa XWaves**
- + *• Criteris de segmentació i etiquetatge del corpus prosòdic del CREL per a l'estudi de la durada segmental. Informe SFI-UAB, 1999*

Model de durada segmental

Anàlisi estadística

- **Totes les variables estudiades influeixen de manera significativa sobre la durada dels segments**
- **No hi ha dades que indiquin que els segments es poden agrupar entre ells**
- **Model de durada per a cada segment, elaborat amb criteris comuns**

Model de durada segmental

- **Parteix de la durada mitjana del segment**
- **Percentatge d'increment o disminució de durada en funció de factors contextuals**

Factors en el model de durada segmental

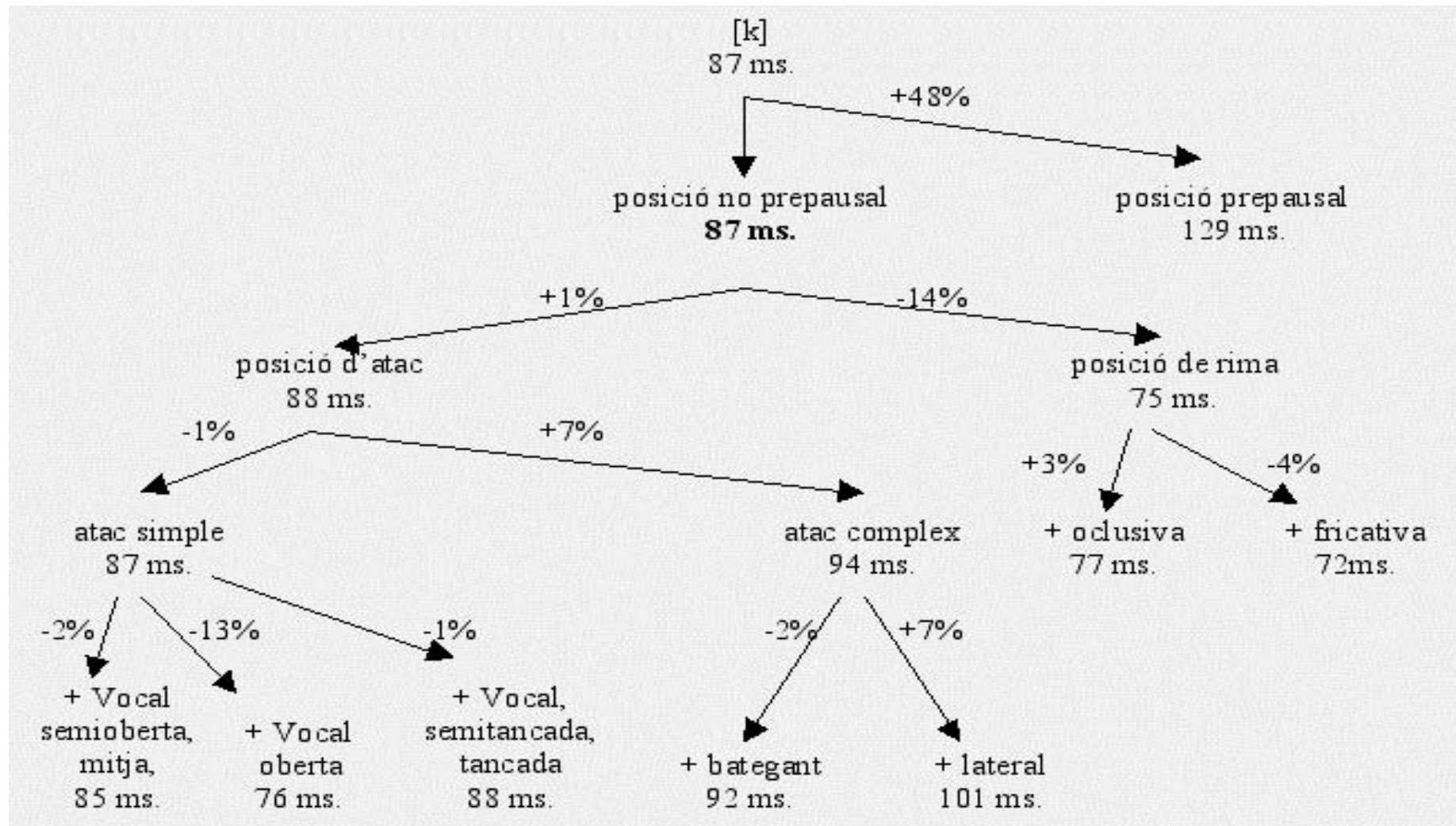
Consonants i semiconsonants

- **Posició dins del grup fònic (prepausal, no prepausal)**
- **Posició del segment dins la sí·l·laba (atac o rima)**
- **Estructura sil·làbica (atac simple o complex)**
- **Context següent**

Model de durada segmental Consonants

Factors en el model de durada segmental

Vocals i semivocals

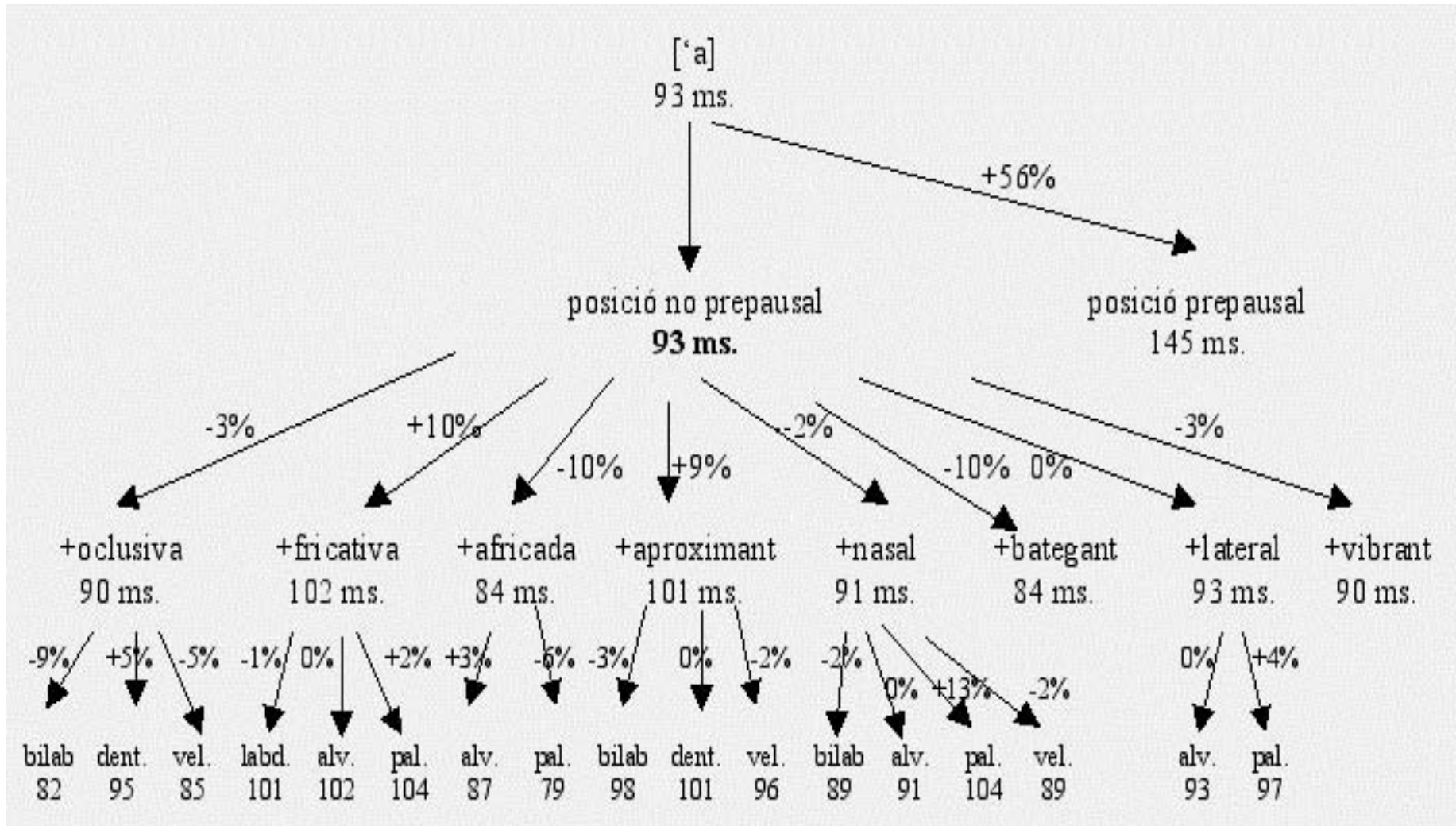

- **Tonicitat o atonicitat del segment**
- **Posició dins del grup fònic (prepausal, no prepausal)**
- **Context següent (mode d'articulació, lloc d'articulació i sonoritat)**

Model de durada segmental

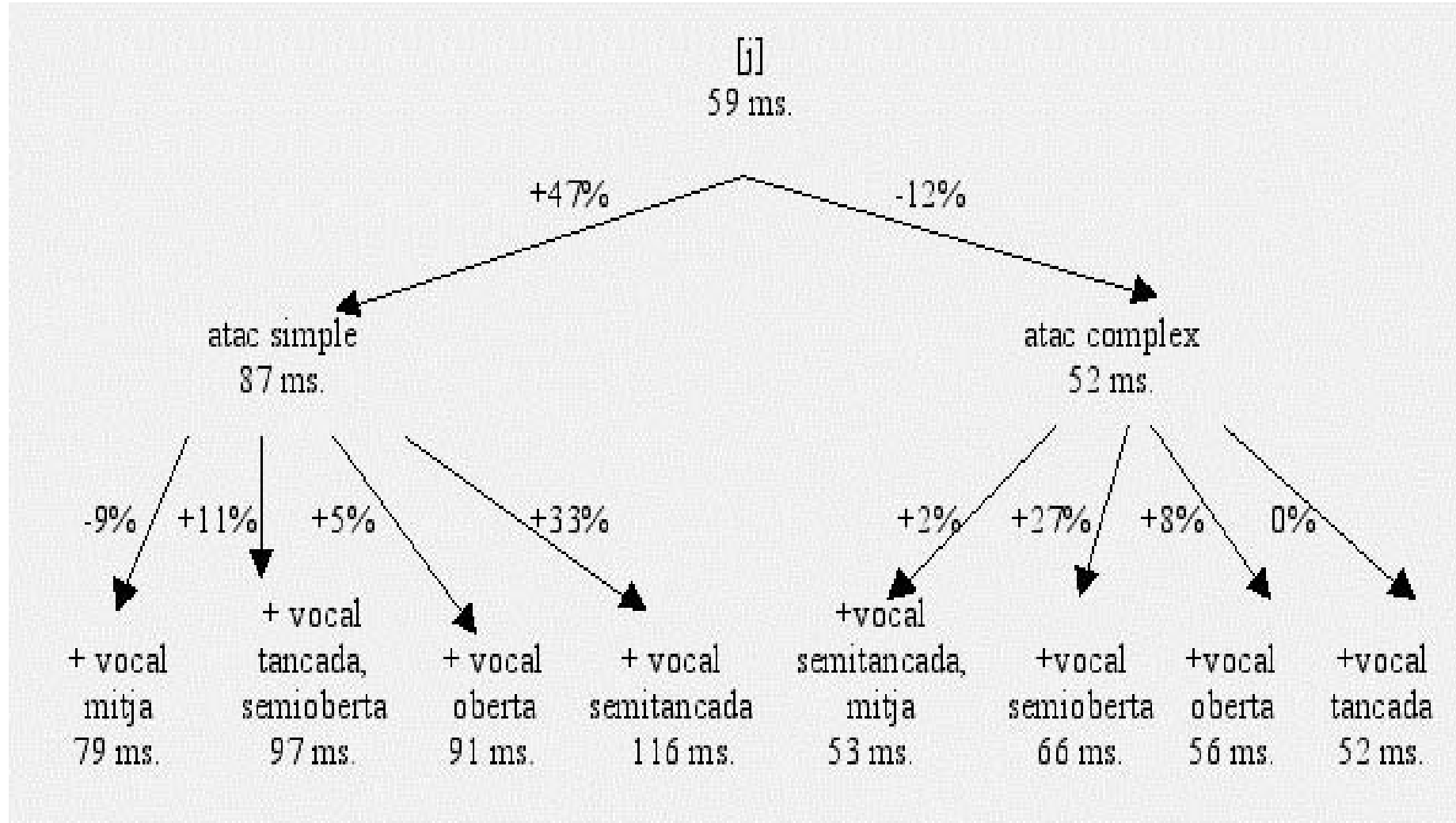
Vocals

Model de durada segmental

Semivocals

Model de durada segmental

Resultats

- **Dades sistemàtiques sobre les variacions de durada condicionades pel context**
- **25 models corresponents a les consonants**
- **10 models corresponents a les vocals**
- **4 models corresponents semivocals i semiconsonants**

Model de durada de les pauses marcades ortogràficament

Juan M. Garrido Almiñana

Elena Jiménez Ogea

**Grup de Fonètica, Seminari de Filologia i
Informàtica, Departament de Filologia
Espanyola, Universitat Autònoma de Barcelona**

Febrer de 2000

CREL
Centre de Referència
en Enginyeria Lingüística
de la Generalitat de Catalunya

Grup GF-SFI
Departament de Filologia Espanyola
Universitat Autònoma de Barcelona

Model de durada de pauses ortogràfiques

Corpus d'anàlisi

- **Anàlisi d'una selecció del corpus prosòdic del CREL desenvolupat pel SFI-UAB**
  - **1.444 pauses marcades ortogràficament**
    - **728 corresponents al locutor JT**
    - **716 corresponents al locutor PC**
- **Selecció d'un mínim de 60 casos per signe de puntuació quan és possible**

Model de durada de pauses ortogràfiques

Segmentació i càlcul de durada

- **Etiquetat de les pauses marcades ortogràficament i càlcul de la durada mitjançant el programa XWaves**
- + ***Corpus prosòdic: Anotació prosòdica: les pauses i inflexions del fonamental.***
Informe SFI-UAB, 1999

Model de durada de pauses ortogràfiques

Criteris d'etiquetat

- **Etiquetes de signe de puntuació**
  - 14 signes de puntuació
- **Etiquetes de límit sintàctic**
  - 30 tipus de límits sintàctic amb pausa en el corpus
- **Etiquetes de nivell sintàctic**
  - 6 nivells de “profunditat sintàctica” associats al límit marcat amb pausa

Model de durada de pauses ortogràfiques

Etiquetat de signes de puntuació

- **Punt**
- **Punt i coma**
- **Coma**
- **Dos punts**
- **Cometes dobles obertura**
- **Cometes dobles tancament**
- **Guió obertura**
- **Guió tancament**
- **Parèntesi obertura**
- **Parèntesi tancament**
- **Exclamació tancament**
- **Interrogació tancament**
- **Punts suspensius**
- **Punt i guió**

Model de durada de pauses ortogràfiques

Etiquetat de límit sintàctic

- **Oració**
- **Oració coordinada**
- **Oració juxtaposada**
- **Subordinada adverbial impròpia**
- **Subordinada adverbial**
- **Subjecte / Predicat**
- **Element avantposat / Principal**
- **Subordinada adjectiva explicativa**
- **Subordinada adjectiva especificativa**
- **Subordinada substantiva**
- **Inici o final d'element parentètic**
- **Element coordinat**
- **Element juxtaposat**

Model de durada de pauses ortogràfiques

Etiquetat de límit sintàctic

- **Sintagma verbal / Complement predicatiu**
- **Sintagma verbal / Complement directe**
- **Sintagma verbal / Complement de règim verbal**
- **Sintagma verbal / Complement indirecte**
- **Sintagma verbal / Complement circumstancial**
- **Sintagma verbal / Atribut**
- **Sintagma nominal / Complement de nom**
- **Interjecció**
- **Aposició**

Model de durada de pauses ortogràfiques

Etiquetat de límit sintàctic

- **Locució nominal**
- **Locució verbal**
- **Preposició / Règim de preposició**
- **Elements comparatius**
- **Modificador / Nucli**
- **Conjunció / Element següent**
- **Sigles**

Model de durada de pauses ortogràfiques

Anàlisi estadística

- **Variables**
  - **Signes de puntuació**
  - **Locutor**
  - **Límit sintàctic associat a una coma**

Model de durada de pauses ortogràfiques

Anàlisi estadística

- **Diferències significatives en la durada de les pauses en funció dels signes de puntuació i dels límits sintàctics**
- **Diferències significatives entre els dos locutors**
- **Definició d'un model de durada de pauses ortogràfiques per a cada locutor**

Model de durada de pauses ortogràfiques

Pauses i signes de puntuació

Guió obertura	0,353
Coma	0,396
Parèntesi obertura	0,412
Cometes tancament	0,421
Guió tancament	0,444
Parèntesi tancament	0,498
Cometes obertura	0,577
Punt guió	0,644
Punts suspensius	0,669
Dos punts	0,727
Punt i coma	0,799
Exclamació	0,817
Interrogació	0,897
Punt	0,921

Model de durada de pauses ortogràfiques

Límits sintàctics marcats amb coma

Sintagma Verbal/Complement Indirecte	0,071
Sintagma Verbal/Complement Regit	0,074
Sintagma Verbal/Complement Predicatiu	0,115
Sintagma Nominal/Complement del Nom	0,212
Inici element parentètic	0,231
Aposició (NN)	0,248
Subordinada Adjectiva Especificativa	0,299
Subordinada Adverbial Pròpia	0,3
Element Juxtaposat	0,33
Final element parentètic	0,356
Element Coordinat	0,364
Subjecte/Predicat	0,375
Element avantposat/principal	0,376
Subordinada Adverbial Impròpia	0,38
Subordinada Adjectiva Explicativa	0,412
Sintagma Verbal/Complement Circumstancial	0,414
Oració Coordinada	0,421
Oració Juxtaposada	0,48
Sintagma Verbal/Complement Directe	0,49

Model de durada de pauses ortogràfiques

Resultats

- **Valors de durada de pauses associades a signes de puntuació**
- **Valors de durada de pauses associades a límits sintàctics marcats amb comes**
- **Models de durada de pauses ortogràficament marcades en la lectura de dos locutors**

Eines per a la síntesi

Models prosòdics

- **Dades temporals extrems del corpus prosòdic del CREL**
- **Model de variació de durada de vocals, consonants i semivocals/semiconsonants en funció del context**
- **Model de durada de pauses en funció del signe de puntuació i del límit sintàctic**

Eines per a la síntesi

Models prosòdics per a la conversió de text a parla

